

[Aksel Larsen.]

fordi marinen ikke har skibe at undvære dertil eller ikke har tilstrækkeligt med skibe at undvære dertil. De skal bruges til militære øvelser og noget lignende.

Vi er klar over, at alt dette må man se noget nærmere på, og derfor foreslår vi, at folketinget beslutter nedsættelse af en kommission, som skal tage sig af alle disse spørgsmål, og når kommissionens arbejdsresultat foreligger, kan vi give os til at diskutere i folketinget og andetsteds, om man skal tage hensyn til kommissionens resultat eller ikke skal tage hensyn til det; men det vil i hvert fald give adskilligt bedre grundlag for drøftelserne end det grundlag, vi har i øjeblikket, hvor disse spørgsmål overhovedet ikke er blevet undersøgt.

Jeg tillader mig at minde om, at man i hvert fald også i den internationale debat faktisk regner med realiteter i forslag, der har været fremme om oprettelse af visse zoner med begrænset militærvæsen, hvor atomvåben ikke skulle være tilladt. Det turde være givet, at hvis man skulle nå til enighed om oprettelse af en sådan militært udtyndet atomvåbenfri zone i Centraleuropa, måtte Danmark komme til at høre til en sådan zone. Alene det burde dog opfordre os til herhjemme at gøre et vist forarbejde, således at vi har foretaget de nødvendige undersøgelser, der er en betingelse for, at vi kan gøre det, der er nødvendigt, hvis man skulle nå til enighed om en sådan zone.

Jeg tillader mig også at minde om, at De Forenede Nationer jo har foretaget en undersøgelse af, hvorvidt afrustning overhovedet var mulig, og dér har man jo ikke foretaget undersøgelsen ud fra dette, at man først og fremmest har villet se på, om staterne kunne blive enige derom, men man har villet foretage en undersøgelse af, hvorvidt det var økonomisk muligt og forsvarligt. Resultatet af den undersøgelse blev, at man anså det for muligt og forsvarligt, og sådanne undersøgelser er også foretaget i andre lande.

Jeg har forstået den højtærede udenrigsminister derhen, at vi i Danmark skulle lade være med at gøre noget sådant, så længe der ikke er internationale resultater af forhandlingerne eller nogen international beslutning om nedrustning eller afrustning,

men den højtærede udenrigsminister ved lige så godt som jeg, at i Amerikas Forenede Stater ser man i hvert fald anderledes på det. Man ved udmærket vel derovre, at der ikke er besluttet noget om international nedrustning eller afrustning, men ikke desto mindre har man alligevel sat en kommission til at undersøge, hvorledes det ville gå økonomisk, produktionsmæssigt og beskæftigelsesmæssigt, hvis Amerikas Forenede Stater afruster. Denne kommission har afgivet en behageligt beskeden betænkning, men den er positiv. Den siger: det kan godt lade sig gøre, der vil ikke ske noget galt økonomisk for Amerikas Forenede Stater — tværtimod. Dermed er det naturligvis ikke afgjort, at Amerikas Forenede Stater vil afruste, men det viser sig altså, at man dér kan foretage undersøgelser af nogenlunde samme art som dem, vi i hvert fald delvis foreslår.

Jeg tillader mig at minde om, at i England har en privat studiegruppe af økonomer, fagforeningsfolk, industriledere, og forsvars- og nedrustningsekspertter foretaget en undersøgelse af spørgsmålene. Ifølge noget, jeg har fra Silkeborg Avis, som igen har det fra Reuters Bureau, er denne studiegruppe kommet til det resultat, at alle samfundsgrupper i Storbritannien ville få meget store fordele af en britisk nedrustning; man er kommet til det foreløbige resultat, at Storbritannien på den tid, undersøgelsen foregik, anvendte 1.740 mill. pund sterling eller over 25 pct. af statsbudgettet på forsvaret, men at omtrent hele dette beløb ville kunne spares, hvis man skred til nedrustning. Man regnede med, at man i alt fald ville kunne spare 1.500 mill. pund. Jeg går ud fra, at når man ikke har kunnet spare det hele, skyldes det, at man er nødt til fortsat at opretholde visse institutioner svarende til dem, jeg har omtalt for Danmarks vedkommende.

Jeg tror, jeg vil lade det være nok med dette som bemærkninger til den højtærede udenrigsminister. Men jeg vil gentage, hvad vi har sagt i den fremsættelsestale, der blev holdt af det ærede medlem hr. O. Mathiasen, at det forekommer os, at det vil være mest ansvarsfuldt, hvis hele folketinget, uanset hvad det mener om afrustningsspørgsmålet, bestemmer sig til at lade foretage en undersøgelse som den, vi har foreslået, for at